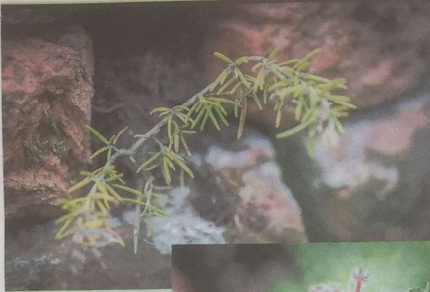

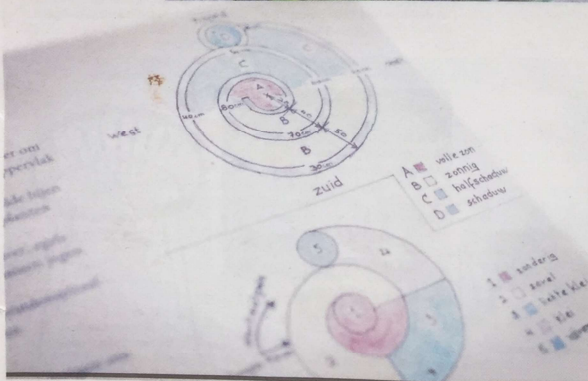
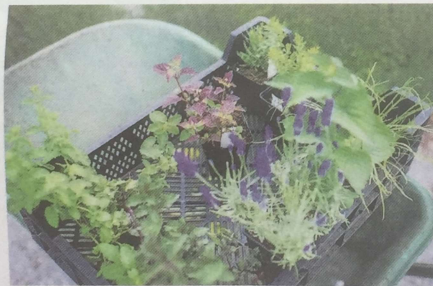
TEKST SHYRA HUETING
FOTO'S JILMER POSTMA

WONEN&CO TUIN

De spleten tussen de kloostermoppen trekken dierenleven aan. In de kruidenspiraal doen chocolademunt (rechtsboven), kruiprozemarijn (linksboven), en komkommerkruid (rechts) het goed. Marion de Wal, die de workshop geeft, plant op de foto in het midden wat lavendel.

KRUIDENSPIRAAL ALS BELEVING

Botanische tuin De Kruidhof in Buitenpost timmert aan de weg. Behalve de grootste collectie kruiden van Europa biedt hij bezoekers steeds vaker een 'beleving', waarbij alle zintuigen worden geprikkeld. „Als mensen ervaren hoe móóí de natuur is, is de basis gelegd om er zuinig op te zijn.”

Gemiddeld trekt botanische tuin De Kruidhof zo'n 20.000 bezoekers per jaar. Die komen voor de imposante collecties van 2000 plantensoorten, bijeengebracht in 17 thematuinen. En voor de grootste geneskruidencollectie van West-Europa, de rozentuin, de verplanten, de middeleeuwse kloostertuin, de verkooptuin en de wandelpaden, die langs de andere thematuinen op het bijna 4 hectare grote terrein voeren. Maar tegenwoordig komen ze ook steeds vaker om een dagje uit te zijn en iets moois te beleven, vertelt Karin Hoogterp van De Kruidhof. „Bij zo'n uitje hoort iets doen, lekker en biologisch eten, een lijstje met kruiden uit de tuin proeven, iets bekijken en iets kopen om mee te nemen voor thuis.” Vandaar dat de tuin, opgericht in 1930 als proeftuin en later gebruikt door de Groninger universiteit voor onderzoek naar medicinale kruiden, tegenwoordig meer dan tuinbezoek alleen biedt.

Wie door de botanische tuin wandelt, mag niet alleen prachtige thematuinen met bijzondere planten verwachten. Op het programma staan ook regelmatig lezingen

over tuin- en groen gerelateerde onderwerpen, evenementen, avondwandelingen, natuurmarkten en workshops. Verder is er een educatieve speeltuin aangelegd en wordt de kruidentuin van de toekomst ontwikkeld. In het bijbehorende IJstijdenmuseum ontdek je alles over de historie van het gebied. „De botanische tuin is een levend museum. Wij hebben grote nationale plantencollecties in huis. Daardoor hebben we ook een museale status en kun je gewoon met de Museumjaarkaart naar binnen”, zegt Karin Hoogterp, die maar liefst 70 vrijwilligers coördineert die op de een of andere manier meewerken om de groene parel van Buitenpost in stand te houden. En van de activiteiten om De Kruidhof meer op de kaart te zetten, is een workshop kruidenspiraal maken. Een kruidenspiraal is een manier om op een klein oppervlak veel kruiden te laten groeien. In een uur of vier leren deelnemers aan de workshop de fijne kneepjes van het bouwen van zo'n gekrulde border voor verschillende soorten planten. Kruiden, die allemaal een voorkeur hebben als het om een specifieke grondsoort of het aantal

zonuren per dag gaat. De uitdaging is er niet alledaagse soorten in te verbouwen, maar juist kruiden als olijfkruid, citroenverbena, dropplant, aardbeien- of chocolademunt. Of Azteekse zoethout, waarvan je de witte bloemetjes kunt gebruiken als zoetje in de thee.

Marion de Wal is verantwoordelijk voor de workshop. In een vorig leven zat ze in de sanering van verontreinigde grond, tegenwoordig is ze als grondspecialist verbonden aan de - heerlijk geurende - botanische tuin. Ze heeft een theorie ontwikkeld voor de manier van beplanten in een kruidenspiraal die 80 centimeter hoog is. Zo staan planten die houden van arme grond - de mediterrane kruiden - bovenin en planten die meer vocht nodig hebben onderin. Door niveauverschil heeft ze een zon- en schaduwkant gecreëerd, waar respectievelijk zonanbidders en schaduwklanten uit de kruidenplantenwereld zich lekker voelen. Hoe haar theorie in de praktijk uitpakt, kun je zien op het terrein van de botanische tuin. Ergens in de buurt van de rozentuin heeft ze van oude kloostermoppen haar kruidenspiraal gebouwd. Het ziet er

Een van de geheimen achter de kruidenspiraal is het hoogteverschil

simpel uit, maar er gaat een hele techniek achter schuil.

„Je kunt de stenen niet zomaar op de aarde leggen. Zorg voor een stabiele basis, anders kan het bouwwerk omvallen. In de workshop leg ik precies uit hoe je het beste kunt stapelen”, vertelt Marion. Maar ze verklaart al wel dat je begint met een stok in het midden te prikken en vervolgens met een touw de eerste lijnen uitzet. Bij het stapelen van de stenen is het verstandig ze een beetje naar binnen te laten lopen. Als de contouren klaar zijn, vul je het geheel met aarde, maar niet helemaal. Voor een deel stort je het geraamte vol met puin, daarna vul je het af met verschillende soorten grond.

Marion gebruikt voor in het midden, bovenop, zanderige grond. Een niveau lager, op de westkant, wordt gevuld met zavel. Aan de oostkant van de cirkelvorm komen lichte kleigrond en klei. Aan de noordkant van de spiraal wordt een vijvertje aangelegd, dat een bodem van speciale vijvergrond krijgt.

Een van de geheimen achter de kruidenspiraal is het hoogteverschil. Als een slakkenhuis slingert de border zich omhoog. „De spiraal

loopt op. Op elke windrichting ga je 10 centimeter omhoog.” Hierdoor krijg je zon en schaduw, warmere en koelere plekken en vochtige en drogere grond. En elk kruidje heeft zijn eigen grondsoort waarop het het beste gedijt. Zo zijn kruiden als hysop, salie, lavendel en tijm dol op zanderige grond. Op zavel gedijen komkommerkruid, citroenkruid, hertschoornweegbree of koriander. Denk voor de lichte kleigrond aan munt, olijfkruid, knoflookgras, citroenmelisse of Brave Hendrik. Op de echte klei doen bijvoorbeeld lavas, bergamot en witte waterkers het goed. En in de vijvergrond zou je watermunt en knoflookalium kunnen planten.

Volgens Marion zijn er verschillende kruidenspiralen te maken. „Je zou ze bijvoorbeeld kunnen vullen met medicinale kruiden, met rariiteiten, met keukenkruiden, met eetbare bloemen of met Oma's groentesoepplanten.”

Wie de fijne kneepjes van het spiraal bouwen onder de knie wil krijgen, kan zich nog aanmelden voor de workshop die voor september op de rol staat.

Meer informatie: www.dekruidhof.nl

Opgave

De volgende workshop van Marion de Wal is zaterdag 9 september. Deelname kost 20 euro voor een hele dag. Je leert niet alleen hoe je een kruidenspiraal bouwt, maar krijgt ook cursusmateriaal, een handleiding, een kop kruidenthee uit de tuin en een kruidenplantje voor thuis.

Opgave: info@dekruidhof.nl

